

Høringsuttalelse fra Samskipnadsrådet

NOU 2003: 25 Ny lov om universiteter og høyskoler (Ryssdalutvalget)

1. Generelt

Samskipnadsrådet viser til Ryssdalutvalgets mandat. Ordningen med studentsamskipnader og en eventuell revisjon av samskipnadsloven ligger utenfor utvalgets mandat. Utvalget gir i sin utredning i pkt. 7.2.3.5 likevel noen kommentarer til enkelte sider ved forholdet til studentsamskipnadene. Samskipnadsrådet vil knytte sine kommentarer til disse uttalelsene og vurderingene.

Ryssdalutvalgets har hatt som oppgave å utarbeide utkast til en felles lov for de private og de offentlige institusjonene for høyere utdanning. Samskipnadsrådet registrerer at utvalget i sitt forslag har lagt seg opp til privathøgskolelovens bestemmelser om ansvar for studentvelferd. Samskipnadsrådet mener dette er en klar svekkelse av studentenes rettigheter og medvirkning i forhold til studentvelferd og læringsmiljø. Et godt læringsmiljø er en forutsetning for å realisere høyere utdannings formål. Det er derfor en tydeliggjøring av institusjonenes ansvar som bør lovfestes.

Studentsamskipnadene har i dag det operative ansvaret for studentvelferden mens det strategiske ansvaret er tillagt utdanningsinstitusjonenes styre. I dagens modell representerer studentsamskipnadene et helhetlig velferdstilbud til studentene. Det er også en modell der studentene selv har betydelig innflytelse og ansvar for egen velferd. Godt samarbeid og hensiktsmessige formelle avtaler mellom den enkelte studentsamskipnad og utdanningsinstitusjon(er) er viktig å opprettholde. Studentsamskipnadene er organisasjoner med et ideelt formål der velferdstjenestene utformes og prises i hht. dette, og der eventuelle økonomiske overskudd kommer studentvelferden og studentene til gode.

2. Forholdet til samskipnadsloven

Ryssdalutvalget kommer med følgende anbefalinger:

- *Det er lite hensiktsmessig å ha bestemmelser om studentvelferden i en egen lov (samskipnadsloven)*
- *Departementet bør foreta en konkret gjennomgang av samskipnadsloven og vurdere om denne loven kan innarbeides i den felles lov for statlige og private høyere utdanningsinstitusjoner*
- *Dersom enkelte institusjoner selv ønsker å ha ansvar for studentvelferden, mener utvalget at dette bør være mulig. Som en konsekvens bør utdanningsinstitusjonene stå fritt til å kjøpe tjenester gjennom studentsamskipnadene, gjennom andre tilbydere eller gjennom etablering av egne tilbud*
- *Samtlige institusjoner som tilbyr høyere utdanning bør ha samme dispensasjonsadgang etter samskipnadslovens §2, som privathøgskolene har i dag.*

SAMSKIPNADSRÅDET

Samskipnadsrådet er av den oppfatning at studentsamskipnadene som velferdsorganisasjoner er så forskjelligartet fra utdanningsinstitusjonene at det uansett vil være nødvendig med ulike regelverk. Det vil derfor være lite å tjene på å legge bestemmelsene om studentsamskipnadene inn i den felles lov for private og offentlige utdanningsinstitusjoner. Samskipnadsrådet er derimot enig med utvalget i at det kan være hensiktsmessig med en gjennomgang av samskipnadsloven, blant annet i etterkant av vedtak i spørsmålet om de statlige universitetene og høyskolenes tilknytningsform.

I forhold til utvalgets kommentarer om institusjonenes ansvar der det åpnes for at det operasjonelle ansvaret kan tilfalle institusjonene, vil Samskipnadsrådet peke på at det er et viktig prinsipp at studentene er premissleverandør for studentvelferden gjennom deltakelse i styringen av studentsamskipnadene. Samskipnadsrådet har tro på at dette bidrar til et velferdstilbud som sikrer prinsippet om lik rett til utdanning. Samskipnadsrådet vil også påpeke at oppsplitting av studentsamskipnadenes virksomhet, som et resultat av institusjonenes frie stilling, lett kan føre til at studentsamskipnadene blir sittende igjen med de tilbudene som gir lite grunnlag for inntjening. Dette vil også redusere muligheten for å videreføre og utvikle de velferdstilbud som ikke er forretningsbasert.

Samskipnadsrådet mener likeledes det vil være uheldig å fjerne den obligatoriske tilknyttingen til studentsamskipnadene og frykter at det kan være ødeleggende for det helhetstilbudet innen studentvelferd som eksisterer gjennom studentsamskipnadene. Dersom institusjonene selv får ansvaret for studentvelferden kan dette føre til at studentene ved ulike institusjoner får forskjellige velferdstilbud. Enkelte steder er både større og mindre institusjoner tilknyttet samme studentsamskipnad. Hvis de store institusjonene velger å stå utenfor den lokale studentsamskipnad vil dette skape stor problemer for de andre institusjonene.

En eventuell utvidet adgang til å søke dispensasjon bør følges opp ved at det defineres spesifikke krav som skal være oppfylt for at en slik søknad skal innvilges.

Samskipnadsrådet vil videre påpeke at ordningen med fristasjon er svært viktig for å sikre et best mulig og rimelig tilbud til studentene. Spesielt på mindre campus, uten det store "kundegrunnlaget", er dette avgjørende for å sikre studentene et bra tilbud. Det er også en god måte for institusjonene å ta sin del av ansvaret for velferd og læringsmiljø.

3. Videre prosess

Samskipnadsrådet registrerte med tilfredshet statssekretær Bjørn Haugstads forsikringer til Samskipnadsrådet høsten 2003, om at studentorganisasjonene og studentsamskipnadene vil bli godt representert i det utvalget som skal utrede og komme med forslag til endringer av gjeldende lovverk for studentsamskipnadsordningen. Samskipnadsrådet har likeledes tatt til etterretning uttalelsene fra UFD om at samskipnadsloven ikke vil bli vurdert i arbeidet med Ryssdalutvalgets innstilling.

Lisbeth Dyrberg /s/
Styrets leder